

ଅଖିଳେଶ ହାଜମ୍

ବନାମ

ବିହାର ରାଜ୍ୟ

ଏପ୍ରିଲ 28, 1995

[ଜି. ଏନ୍. ରୟ ଏବଂ ଫୈଜାନ ଉଦ୍‌ଦୀନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବ୍ରତ]

ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, 1860/ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872:

ଧାରା 302-- ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ -- ମା, ଭଉଣୀ, ପଢ଼ା ଏବଂ ଝିଅକୁ ହତ୍ୟା ଅଭିଯୋଗ-- ଅଭିଯୁକ୍ତ ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଦେବା-- ପରେ ଅସ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଧାର -- ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏତେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଉଚିତ ଯେ, ଏହା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ସହିତ ସୁସଙ୍ଗତ ହେବା ଭଳି କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ-- ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଆଧାରରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି-- ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ସନ୍ଦେହଜନିତ ଲାଭ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଦୋଷ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ତାଙ୍କ ମାଆ, ଭଉଣୀ, ପଢ଼ା ଏବଂ ଝିଅର ହତ୍ୟା ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୋଗ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ, ହତ୍ୟା କରିବା ପରେ ନିକଟସ୍ଥ ଗାଁ ଆଡ଼କୁ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ତାଙ୍କୁ ଧରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଘରକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷାରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ, ତାଙ୍କଠାରେ ନିଶାଗ୍ରସ୍ତ ହେବାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ନଥିଲା । ବିଚାରରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ବ୍ୟବହୃତ ଲୁହା ରତ୍ନ ଲୁଚାଇବା ସମ୍ପର୍କରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଉପରେ ଅଭିଯୋଗ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲା । ଅଭିଯୋଗ 12 ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ମଧ୍ୟ ଅଭିଯୋଗନର ମାମଲାକୁ ସମର୍ଥନ କରିନଥିଲେ । ତେବେ, ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି, ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଆଜୀବନ କାରାବାସରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋସସିଦ୍ଧି ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ଅଦାଲତରେ ଏହି ଆବେଦନରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିଶାଗ୍ରସ୍ତ ତତ୍ତ୍ଵ ଅଭିଯୋଗ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ଵାରା ଅସ୍ଵୀକାର କରାଯାଇଥିଲା; ଆବେଦନକାରୀ ଗ୍ରାମରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଅଭିଯୋଗ ନିରର୍ଥକ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ପଳାୟନ କରିଛନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କୁ ଗ୍ରାମରେ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା; ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଏବଂ ତା' ପରେ ରକ୍ତ ଲାଗିଥିବା ଲୁହା ରତ୍ନ ଜବତ ହେବା ବିଶ୍ଵାସ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତୀକରଣ କରିବା ଏହା ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ; ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ନଥିଲେ, ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ଅଭାବରେ, ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରି ନାହିଁ, ଯାହାକି ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ସହାୟକ ହେବ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହିଁ ତାଙ୍କ ମା, ସ୍ତ୍ରୀ, ଭଉଣୀ ଏବଂ ଝିଅର ହତ୍ୟାକାରୀ ଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହନ୍ତି ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ: 1. ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଆଧାରରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରମାଣର ମାନକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନେକ ରାୟ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥିର ହୋଇସାରିଛି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ଘୋଷିତ ମାନକ ଅନୁଯାୟୀ, ମାମଲାର ସମର୍ଥନରେ ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତି କେବଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ବରଂ ସେହି ପରିସ୍ଥିତି ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣ ଶୃଙ୍ଖଳା ଏତେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ସହିତ ସୁସଂଗତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ଛାଡ଼ିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁମାନ କରାଯାଏ, ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରକୃତିର ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷର ଅନୁମାନ ସହିତ ସୁସଂଗତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଅପରାଧ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅନୁମାନ ଦ୍ଵାରା ଏହାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ମିଳିତ ଭାବରେ ନିଆଯାଏ, ଏହା କେବଳ ଏହି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ଉଚିତ ଯେ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହିଁ ଅପରାଧ କରିଛି ।

2. ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ସମସ୍ତ ଚାରିଜଣ ପୀଡ଼ିତାଙ୍କ ମୃତଦେହକୁ ପ୍ରତିକୂଳ ସାକ୍ଷୀ ପିତୃ 4 ଅପରାହ୍ଣ ପ୍ରାୟ 2 ଟା ସମୟରେ ଦେଖିଥିବାରୁ ସମସ୍ତ ଚାରୋଟି ହତ୍ୟା ସମ୍ଭବତଃ ଅପରାହ୍ଣ 2 ଟା ପୂର୍ବରୁ ଘଟିଥିଲା । ତାହା ପ୍ରମାଣ ଅନୁଯାୟୀ, ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରାଯିବା ସମୟରେ ମୃତ୍ୟୁକୁ 24 ଘଣ୍ଟାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ବିତିଯାଇଥିଲା । PW 2, PW 4 ଏବଂ PW 5ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ ପୀଡ଼ିତମାନେ ସକାଳ 7.30 ରେ ଜୀବିତ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅଭିଯୋଜନ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେମାନେ କେଉଁ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବିତ ଦେଖାଯାଇଥିଲେ, ସେନେଇ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଏହି ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଅପରାହ୍ଣ 2ଟା ପୂର୍ବରୁ ଘଟିଥିଲା । ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ସକାଳ 7ଟା 30 ମିନିଟରୁ ଅପରାହ୍ଣ 2ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୀଡ଼ିତାଙ୍କ ସହ ଘରେ ରହିଥିଲେ, ଯେଉଁ ସମୟରେ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଘଟିଥିଲା । ଅପରପକ୍ଷରେ ପିତୃ 4 ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସେଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିନଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଅବେଦନକାରୀଙ୍କର ନିଜ ମା, ଭଉଣୀ, ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଝିଅଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା ଏବଂ କେବଳ ପରିବାରର ଗାଁରେ କାହା ସହିତ ଶତ୍ରୁତା ନଥିଲା କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଘରେ ଚୋରି କିମ୍ବା ଡକାୟତି ହୋଇନଥିଲା ବୋଲି ଏକମାତ୍ର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ହେବନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକରିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ହତ୍ୟା କରିପାରିନଥାନ୍ତେ, ଯେହେତୁ ଘଟଣା ଦିନ ସକାଳ 7.30 ରୁ ଅପରାହ୍ଣ 2.00 ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବେଦନକାରୀ ଲଗାତାର ଭାବେ ପୀଡ଼ିତାଙ୍କ ସହ ଘରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବାର କୌଣସି ସକାରାତ୍ମକ ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, କେବଳ ଆବେଦନକାରୀ ହିଁ ଅପରାଧର ଅପରାଧୀ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା ଅସୁରକ୍ଷିତ ଏବଂ ଅଯୌକ୍ତିକ ହେବ ।

3. ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଘଟଣା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ପଳାୟନ କରିଥିଲେ । ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣରୁ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଅପିଲକାରୀ ନିଜେ ଗାଁରେ ହିଁ ଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରୁ ତାଙ୍କୁ କିଛି ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଘରକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପୋଲିସ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘର କବାଟ ପାଖରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଯଦି ବାସ୍ତବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ଗିରଫଦାରୀ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଘଟଣାସ୍ଥଳରୁ କିମ୍ବା ଗ୍ରାମରୁ ନିଖୋଜ ହେବାର କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ତେବେ କୌଣସି ଜିନିଷ ତାଙ୍କୁ ଗାଁ ଛାଡ଼ି କୌଣସି ଅଜଣା ସ୍ଥାନକୁ ଯିବାକୁ ବାରଣ କରିନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇଥିବା ନେଇ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣରୁ ଯାହା ଜଣାପଡ଼ିଛି, ତାହା ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀ ଘରେ ନଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମରେ ବୁଲୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା, ଯାହାର ଏକାଧିକ କାରଣ ଥାଇପାରେ । ଏହି ସମ୍ଭାବନାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ୟ କେହି ଜୟନ୍ତୀ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଘଟାଇଥାଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ଘରେ ପ୍ରବେଶ କରି ତାଙ୍କ ଆତ୍ମୀୟସ୍ଵଜନଙ୍କ ମୃତଦେହ ଦେଖିବା ପରେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସାମୟିକ ଭାବରେ ମାନସିକ ସନ୍ତୁଳନ ହରାଇଥିଲେ, ଯାହା ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରମାଣରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡୁଛି ।

4. ଏହା ସ୍ଵୀକାର କରିବା କଷ୍ଟକର ଯେ ଲୁହା ରତ ଜବତ ହେବା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଆଧାରରେ ଥିଲା । ଯଦିଓ ଲୁହା ରତ ଗୁପ୍ତ ସ୍ଥାନରୁ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥାନ୍ତା, ତଥାପି କେବଳ ଉଦ୍ଧାର ପରିସ୍ଥିତି ଆଧାରରେ, ସେଥିରେ ମାନବ ରକ୍ତର ଉପସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରକ୍ତ ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କ କୌଣସି ବିବୃତି ବିନା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ପରିସ୍ଥିତିଜନିତ ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଭାବରେ ଏକମାତ୍ର ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚାଇ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ହିଁ ଅପରାଧର ଅପରାଧୀ ଥିଲେ ଓ ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହଁନ୍ତି । ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିସର ବାହାରକୁ ଯାଇ ନଥାଏ, ଯାହାର ଲାଭ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

5. ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣର ସାରାଂଶରୁ ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ ଏକ ସୁଚିତ୍ରିତ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଛି ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ଏକ ପ୍ରୟାସ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସାକ୍ଷୀମାନେ ସତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ନ୍ୟାୟର ଗତିପଥକୁ ବିଭ୍ରାନ୍ତ କରିବାକୁ ବାସ୍ତବିକ ତଥ୍ୟକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି, ଯାହାର କାରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଭଲ ଭାବରେ ଜଣା । ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବନାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଦୋଷୀ ହୋଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଆଇନଗତ ପ୍ରମାଣର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ଭାବନା ଏବଂ ନୈତିକ ବିଶ୍ଵାସର କୌଣସି ସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ଭୂମିକା ନାହିଁ । "ହୋଇପାରେ" ଏବଂ "ହେବା ଆବଶ୍ୟକ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ଦୂରତା ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆବେଦନିକ ବିଚାର ଯେତେ ଦୃଢ଼ ହେଉନା କାହିଁକି, କିନ୍ତୁ ତାହା ପ୍ରମାଣର ସ୍ଥାନ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଯେ ଚାରି ଜଣ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବ୍ୟକ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣ ହରାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଦୋଷୀ ଯିଏ ବି ହୁଅନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି, ସେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ, ଯଦି ଜଣେ ନିରୀହ ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ଦୃଢ଼ ଏବଂ ଗୁରୁତର ସମ୍ବେଦ ଆଧାରରେ ଦାୟୀ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ତାହା ଆହୁରି ଖରାପ ହେବ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମ୍ବେଦର ଲାଭ ଦେଇ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 540/1987

2.7.86 ରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଆରଏଲ.ଏ ସଂଖ୍ୟା 630/1982 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

କେ. ଆର. ନାଗରାଜ ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ

ପ୍ରମୋଦ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଳୟ ଫୈଜାନ୍ ଉଦ୍ଦୀନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । 1. ଏହି ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀ ଅଖିଲେଶ ହାଜମ୍, ରୋହତାସ ଦୌରା ବିଚାରପତି, ସାସରାମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୌରା ବିଚାର ସଂଖ୍ୟା 30/1981 ରେ ନଥିଲୁ ହୋଇଥିବା ଦଣ୍ଡବିଧି ଆଇନର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଦୋଷ ସିଦ୍ଧି ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା 30.9.1982 ରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିବା ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 630/1982 ରେ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଛି ।

2. ଏହି ଆବେଦନ ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଅପରାହ୍ଣ ପ୍ରାୟ 4ଟା ବେଳେ ଯେତେବେଳେ ଦେହାବାଦ ଗାଁର ଚୌକିଦାର ସୋମାରୁ ଦୁସାଦ୍ ଦେହାବାଦ ଗାଁର ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ଜଣେ ବଣିଆ ଯାହାର ନାମ କେଦାର, ଘର ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାର ନାମ ରାଜା ସିଂ, ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ମା, ଭଉଣୀ, ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଝିଅର ହତ୍ୟା କରିବା ପରେ ପଳାୟନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ସୂଚନା ପାଇବା ପରେ ଚୌକିଦାର, ସୋମାରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ୟ କିଛି ଲୋକ ମଧ୍ୟ ଏକାଠି ହୋଇଥିଲେ । ଚୌକିଦାର, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ରାମ ଦେବଙ୍କ ସହ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲେ ଏବଂ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମା 'ଙ୍କ ମୃତଦେହ ଘରର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ରକ୍ତ ଜୁଡୁବୁଡୁ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ି ରହିଛି, ତାଙ୍କ ହାତରେ ଆଘାତ ଲାଗିଛି । ବାରଣ୍ଡାର ପଶ୍ଚିମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ, ଯାହା ଏକ ରୋଷେଇ ଘର ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା, ସେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଭଉଣୀଙ୍କ ମୃତଦେହ ରକ୍ତ ଜୁଡୁବୁଡୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ କ୍ଷତ ଚିହ୍ନ ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଝିଅ ମଧ୍ୟ ଆହତ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ଜୀବିତ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଡାକ୍ତରଖାନା ନିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପରେ ସେ ମଧ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଚୌକିଦାର ସୋମାରୁ ତାଙ୍କ ଭାଇ ନାରାୟଣ ଦୁସାଦ୍ଙ୍କୁ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ମୃତଦେହ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମର ନାଗାଦିହର ହନିଫ୍ ଚୌକିଦାରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଡାକିଥିଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ସେ ରୋହତାସ ପୋଲିସ୍ ଷ୍ଟେସନକୁ ଯାଇଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟା 6ଟା 30 ମିନିଟରେ ଏଫ୍. ଆଇ. ଆର୍. ଦାଖଲ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ସେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଅଖିଲେଶ ପୀଡ଼ିତମାନଙ୍କୁ ଲୁହା ରତରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଅଭିଯୋଗ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ ହତ୍ୟା କରିବା ପରେ ତୁମ୍ଭା ଗାଁ ଆଡ଼କୁ ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ତୁମ୍ଭା ରେଳ ଷ୍ଟେସନ ନିକଟରେ ତାଙ୍କୁ ଧରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଘରକୁ ଫେରାଇ ଆଣାଯାଇଥିଲା ।

3. ସହକାରୀ ଆରକ୍ଷୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଘଟଣା ସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପିତା ଏବଂ କିଛି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରଖାଯାଇଥିବା ଘରର ଦ୍ଵାରରେ ପାଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ଏବଂ ଚେହେରାରୁ ସହକାରୀ-ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବିଥିଲେ ଯେ ସେ କିଛି ନିଶାର ପ୍ରଭାବରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବା ପରେ ସେ ତାଙ୍କୁ ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଆକବରପୁର ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିବା ଡାକ୍ତର ତାଙ୍କ ବିବୃତିରେ ତଥା ସଂଲଗ୍ନକ 7 ରେ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ଯେ, ବିଷକ୍ରିୟାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ନଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ସ୍ଵାଭାବିକ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ ।

4. ସହକାରୀ ଆରକ୍ଷୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପଚରାଉଚରା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ଚାରୋଟି ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡରେ ଅସ୍ତ୍ର ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଲୁହା ରତ ଲୁଚାଇବା ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଦେଇଥିବା କୁହାଯାଉଛି । ଅଭିଯୋଜନ ଅନୁଯାୟୀ, ଘରର ଏକ କୋଠରୀରେ ଇନ୍ଦନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗଢ଼ିତ ହୋଇ ରହିଥିବା କାଠ ଗଦା ତଳୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ କହିବାନୁସାରେ ରକ୍ତ ଲାଗିଥିବା ଉକ୍ତ ଲୁହା ରତ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ସହକାରୀ ଆରକ୍ଷୀ ନିରୀକ୍ଷକ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରି ମୃତଦେହଗୁଡ଼ିକର ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦତ୍ତ ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ, ରକ୍ତଭିଜା ମାଟି ଜବତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଘଟଣାସ୍ଥଳର ଏକ ଅନୁମାନିକ ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ଶବଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିବରଣୀ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଦୋଷ ଅସ୍ଵୀକାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଚାର ପାଇଁ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରାୟ 12 ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାକୁ ସମର୍ଥନ କରିନଥିଲେ । ତେବେ, ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୋଷକୁ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆଇପିସିର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରି ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ନିରସିତ କରିଥିଲେ ।

6. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ଵାନ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ନିଶାସକ୍ତ ଥିବା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ କିଛି ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅପରାଧରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେ ଜଣେ ବିକୃତ ମସ୍ତିଷ୍କ ବ୍ୟକ୍ତି ହେବା ଭଳି ଅଭିନୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରିଥାନ୍ତା କିନ୍ତୁ ସଂଲଗ୍ନକ 7 ରେ ଥିବା ଡାକ୍ତରୀ ବିବରଣୀ ଦ୍ଵାରା ତାହା ମିଥ୍ୟା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ବିଷକ୍ରିୟାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ନଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ସାଧାରଣ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଗ୍ରାମରେ ନିରସିତ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଅଭିଯୋଜନ ଏହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ସେ ପଳାୟନ କରୁଥିବାବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଗ୍ରାମରେ ହିଁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଦ୍ଵାନ ଓକିଲ ଆହୁରି ଉପସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଏବଂ ରକ୍ତ ଦାଗଯୁକ୍ତ ଲୁହ ରତ ଜବତ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରମାଣ ବିଶ୍ଵାସ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ସ୍ଵୀକାର ହୋଇଥିଲେ

ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନ କେବଳ ଲୁହା ରତ ଉଦ୍ଧାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଘଟଣାର କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରେ ନାହିଁ ଯାହା ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚାଏ ଯେ କେବଳ ଆବେଦନକାରୀ ହିଁ ତାଙ୍କ ମାଆ, ପତ୍ନୀ, ଭଉଣୀ ଏବଂ ଝିଅର ହତ୍ୟାକାରୀ ଅଟନ୍ତି, ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହନ୍ତି ।

7. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଏହା ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ଏହି ଘଟଣାର କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ନାହାଁନ୍ତି, ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷ ସିଦ୍ଧି କେବଳ ପରିସ୍ଥିତିଜନିତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଅଟେ । ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରମାଣ ମାନଦଣ୍ଡ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନେକ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ମାନକ ଅନୁଯାୟୀ, ମାମଲାର ସମର୍ଥନରେ ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତି କେବଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ବରଂ ସେହି ପରିସ୍ଥିତି ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣ ଶୃଙ୍ଖଳା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ସହିତ ସୁସଂଗତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ଛାଡ଼ିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁମାନ କରାଯାଏ, ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରକୃତିର ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷର ଅନୁମାନ ସହିତ ସୁସଂଗତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଅପରାଧ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅନୁମାନ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ମିଳିତ ଭାବରେ ନିଆଯାଏ, ଏହା କେବଳ ଏହି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ଉଚିତ ଯେ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହିଁ ଅପରାଧ କରିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ତଥା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପରିସ୍ଥିତି ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୋଷ ସିଦ୍ଧି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି:

(1) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 5, ଆମଜୋର ଯିବା ପାଇଁ ଘରୁ ବାହାରିଥିବା ବେଳେ ସମସ୍ତ 4 ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି 10.10.1979 ସକାଳ 7ଟା 30 ମିନିଟରେ ଜୀବିତ ଥିଲେ ।

(2) ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ 2ଟା ବେଳେ ଚାରିଜଣ ପୀଡ଼ିତଙ୍କୁ ସେହି ଘରେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ଆବେଦନକାରୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପିତା ଏବଂ ପୀଡ଼ିତଙ୍କ ସହ ରହୁଥିଲେ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା 7.30 ରୁ ଅପରାହ୍ନ 4.00 ମଧ୍ୟରେ ଘରେ ଚୋରି କିମ୍ବା ଡକାୟତିର କୌଣସି ସୂଚନା ନଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର କାହା ସହିତ ଶତ୍ରୁତା ନଥିଲା, ଯାହା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ହତ୍ୟା କରାଯିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ବାଦ ଦିଏ ।

(4) ହତ୍ୟା ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ତାଙ୍କ ଘରୁ ପଳାଇ ଯାଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା, ଯାହାକୁ ପରେ ଗାଁ ବାହାରେ ଧରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ 4 ଟା ରେ ଘରର ଦ୍ୱାର ନିକଟକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା ।

(5) ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ, ତାଙ୍କ ପିତା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସହକାରୀ ଆରକ୍ଷୀ ନିରୀକ୍ଷକ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏପରି ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେପରି ସେ କୌଣସି ନିଶ୍ଚାର ପ୍ରଭାବରେ ଅଛନ୍ତି ।

(6) ଯଦିଓ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଝିଅଙ୍କ ସମେତ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଚାରି ଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇ ନଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଘର ବାହାରେ ରହିଥିଲେ ।

(7) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଅନୁଯାୟୀ ରକ୍ତ ଦାଗଯୁକ୍ତ ଲୁହା ରତ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କହିବାନୁଯାୟୀ ଘରର କୋଠରୀରେ ଗଢ଼ିତ ଜାଲେଣୀ କାଠ ତଳେ ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

8. ବିଚାର ପାଇଁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ ଯେ, ପୂର୍ବୋକ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକ ସମସ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ, ଏବଂ ଯଦି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ସେମାନେ ଏପରି ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୃଙ୍ଖଳା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି କି ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ସହିତ ସୁସଂଗତ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ନ ଛାଡ଼ିବ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି, ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ପ୍ରକୃତି କି ଏବଂ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଦୋଷର ଅନୁମାନ ସହିତ ସୁସଂଗତ ହେବା ଉଚିତ କି ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଅପରାଧ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅନୁମାନ ଦ୍ଵାରା ଏହାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କି ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ମିଳିତ ଭାବରେ ନିଆଯାଏ, ଏହା କେବଳ ଏହି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ଉଚିତ ଯେ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହିଁ ଅପରାଧୀ କି ।

9. ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ସମସ୍ତ ଚାରିଜଣ ପୀଡ଼ିତାଙ୍କ ମୃତଦେହକୁ ପ୍ରତିକୂଳ ସାକ୍ଷୀ ପିତୃ 4 ଅପରାହ୍ଣ ପ୍ରାୟ 2 ଟା ସମୟରେ ଦେଖିଥିବାରୁ ସମସ୍ତ ଚାରୋଟି ହତ୍ୟା ସମ୍ଭବତଃ ଅପରାହ୍ଣ 2 ଟା ପୂର୍ବରୁ ଘଟିଥିଲା । ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଡାକ୍ତରୀ ପ୍ରମାଣ ଅନୁଯାୟୀ 11.10.1979 ଅପରାହ୍ଣ 4ଟା 40 ମିନିଟ ପରେ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିବା ପିତୃ 11 କହିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଯେଉଁ ସମୟରେ ପୋଷ୍ଟମର୍ଟମ କରିଥିଲେ, ମୃତ୍ୟୁ ସେହି ସମୟରେ 24 ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ହୋଇସାରିଥିଲା । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ପିତୃ 2, ପିତୃ 4 ଏବଂ ପିତୃ 5 ର ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ଯେ ପୀଡ଼ିତମାନେ ସକାଳ 7ଟା 30 ମିନିଟରେ ଜୀବିତ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅଭିଯୋଜନ ସାକ୍ଷୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ କେତେ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବିତ ଥିବା ଦେଖିଥିଲେ, ସେ ସମ୍ଭବତଃ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟ ଅପରାହ୍ଣ 2ଟା ପୂର୍ବରୁ ଘଟିଥିଲା । ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ସକାଳ 7ଟା 30 ମିନିଟରୁ ଅପରାହ୍ଣ 2ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୀଡ଼ିତାଙ୍କ ସହ ଘରେ ରହିଥିଲେ, ଯେଉଁ ସମୟରେ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଘଟିଥିଲା । ଅପରପକ୍ଷରେ ପିତୃ 4 ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିଥିଲେ ଯେ ସେ ଘଟଣା ସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ସମୟରେ ଅଖିଲେଶ ହାଜମଙ୍କୁ ସେଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିନଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଅବେଦନକାରୀଙ୍କର ନିଜ ମା, ଭଉଣୀ, ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଝିଅଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା ଏବଂ କେବଳ ପରିବାରର ଗାଁରେ କାହା ସହିତ ଶତ୍ରୁତା ନଥିଲା କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଘରେ ଚୋରି କିମ୍ବା ତକାୟତି ହୋଇନଥିଲା ବୋଲି ଏକମାତ୍ର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ହେବନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ

କେହି ହତ୍ୟା କରିପାରିନଥାନ୍ତେ, ଯେହେତୁ ଘଟଣା ଦିନ ସକାଳ 7.30 ରୁ ଅପରାହ୍ଣ 2.00 ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ ଲଗାତାର ଭାବେ ପାଠିତାଙ୍କ ସହ ଘରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବାର କୌଣସି ସକାରାତ୍ମକ ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ଏପରି ହେଲେ, କେବଳ ଆବେଦନକାରୀ ହିଁ ଅପରାଧର ଅପରାଧୀ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା ଅସୁରକ୍ଷିତ ଏବଂ ଅଯୌକ୍ତିକ ହେବ ।

10. ହତ୍ୟା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ପଳାୟନ କରିଥିବା ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ଥିର ଏବଂ ଅନିଶ୍ଚିତ । ପିତୃତ୍ୱ 4 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ ଘରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ତୁମ୍ବା ଗ୍ରାମ ଷ୍ଟେସନ ଆଡକୁ ଯାଉଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ପିତୃତ୍ୱ 2 ର ପ୍ରମାଣ ଅନୁଯାୟୀ, ତୁମ୍ବା ଗ୍ରାମ, ଦେହାବଦ ଗ୍ରାମରୁ ମାତ୍ର ଏକ ମାଇଲ ଦୂରରେ ଅଛି ଯେଉଁଠାରେ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଉଭୟ ଗ୍ରାମ ପରସ୍ପରର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ । ଏହି ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଘଟଣା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ପଳାୟନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରମାଣ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଗାଁରେ ହିଁ ଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରୁ କିଛି ସାକ୍ଷୀ ତାଙ୍କୁ ଘରକୁ ନେଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ପୋଲିସ ପହଞ୍ଚିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘରର ଦ୍ୱାର ନିକଟରେ ଅଟକ ରଖିଥିଲେ । ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଗିରଫଦାରୀ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଘଟଣାସ୍ଥଳରୁ କିମ୍ବା ଗାଁରୁ ନିଖୋଜ ହେବାର କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ତେବେ କୌଣସି ଜିନିଷ ତାଙ୍କୁ ଗାଁ ଛାଡ଼ି କୌଣସି ଅଜଣା ସ୍ଥାନକୁ ଯିବାକୁ ବାରଣ କରିନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇଥିବା ନେଇ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ନଥିଲେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ବ୍ୟତୀତ ଯାହା ଜଣାପଡ଼ୁଛି, ଆବେଦନକାରୀ ଘରେ ନଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମରେ ବୁଲୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯାହାର ଏକାଧିକ କାରଣ ଥାଇପାରେ । ଏହି ସମ୍ଭାବନାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ୟ କେହି ଜଗନ୍ନାଥ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଘଟାଇଥାଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ଘରେ ପ୍ରବେଶ କରି ତାଙ୍କ ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନଙ୍କ ମୃତଦେହ ଦେଖିବା ପରେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସାମୟିକ ଭାବରେ ମାନସିକ ସନ୍ତୁଳନ ହରାଇଥିଲେ, ଯାହା ଅଭିଯୋଜନ ପ୍ରମାଣରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡ଼ୁଛି । ପିତୃତ୍ୱ 4 ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ଦେଓରତନ୍ ସିଂହଙ୍କ କଳ ନିକଟରେ ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ । ସହକାରୀ ଆରକ୍ଷୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ସମେତ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷୀ ବୟାନ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ କୌଣସି ନିଶାର ପ୍ରଭାବରେ ଥିବା ଆଚରଣ ଦେଖାଉଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଚେତା ହରାଇଥିବା ଭଳି ଲାଗୁଥିଲେ । ଏହି କାରଣରୁ ପୋଲିସ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ପଠାଇଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡ଼ୁଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ମାନସିକ ଅସନ୍ତୁଳନ ହେତୁ ଚାଲିବାର ସ୍ଥିତିରେ ନଥିଲେ କାରଣ ତାଙ୍କୁ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ଏକ ଖଟରେ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

11. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଆଧାରରେ ରକ୍ତ ଦାଗଯୁକ୍ତ ଲୁହା ରତ୍ନ ଜବତ ହେବା ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ ମୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଅଭିଯୋଜନ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସେ ଅପରାଧରେ ବ୍ୟବହୃତ ଲୁହା ରତ୍ନକୁ ଘରେ ଜାଳେଣି କାଠ ତଳେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ, ମାତ୍ର, ସାକ୍ଷୀ ପିତୃତ୍ୱ ୬ଙ୍କ ବୟାନ ଅନୁଯାୟୀ, ଉକ୍ତ ଲୁହା ଛଡ଼ଟି ଘରେ ଜାଳେଣି କାଠ ତଳେ ଲୁଚାଯାଇନଥିଲା, ବରଂ ଏକ ଖୋଲା ଓ ସହଜରେ ଯିବାଆସିବା ସ୍ଥାନ ବାରଣ୍ଡାରୁ ମିଳିଥିଲା । ଏକ ଖୋଲା ଏବଂ ପ୍ରବେଶଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥାନରୁ ଏପରି ଜବତକୁ ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଆଧାରରେ ଉଦ୍ଧାର ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବା କଷ୍ଟକର ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରକଟିତ ବୟାନ ଆଧାରରେ ଲୁହା ରତ୍ନ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏପରିକି

ଯଦି ଲୁହା ରତ କୌଣସି ଗୁପ୍ତ ସ୍ଥାନରୁ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥାଆନ୍ତା, କେବଳ ଉଦ୍ଧାରର ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଆଧାରରେ, ମାନବ ରକ୍ତର ଉପସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ରକ୍ତ ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କ କୌଣସି ବିବରଣୀର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷ ସିଦ୍ଧି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମର ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମତରେ, ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ପରିସ୍ଥିତିଗତ ସାକ୍ଷ୍ୟ, ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଭାବରେ ଏକମାତ୍ର ଅପ୍ରତିରୋଧ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ନେଇଯାଏ ନାହିଁ ଯେ କେବଳ ଆବେଦନକାରୀ ହିଁ ଅପରାଧର ଅପରାଧୀ ଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହଁନ୍ତି । ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିସର ବାହାରକୁ ଯାଇ ନଥାଏ, ଯାହାର ଲାଭ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଅଭିଯୋଜନ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣର ସାରାଂଶରୁ ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ ଏକ ସୁଚିତ୍ରିତ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଛି ଏବଂ ସାକ୍ଷୀମାନେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ଏକ ପ୍ରୟାସ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସାକ୍ଷୀମାନେ ସତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ନ୍ୟାୟର ଗତିପଥକୁ ବିଭ୍ରାନ୍ତ କରିବାକୁ ବାସ୍ତବିକ ତଥ୍ୟକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି, ଯାହାର କାରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଭଲ ଭାବରେ ଜଣା । ଅଭିଯୋଜନ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ ଯଦିଓ ଏହା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରତୀକ୍ଷାମାନ ହୁଏ ଯେ ସମ୍ଭବତଃ ଆବେଦନକାରୀ ଦୋଷୀ ହୋଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଆଇନଗତ ପ୍ରମାଣର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ଭାବନା ଏବଂ ନୈତିକ ଦୋଷ ସିଦ୍ଧିର କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ଭୂମିକା ନାହିଁ । "ହୋଇପାରେ" ଏବଂ "ହେବା ଆବଶ୍ୟକ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ଦୂରତା ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆବେଗିକ ବିଚାର ଯେତେ ଦୃଢ଼-----
- ହେଉନା କାହିଁକି, କିନ୍ତୁ ତାହା ପ୍ରମାଣର ସ୍ଥାନ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଯେ ଚାରି ଜଣ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ ଏବଂ ଦୋଷୀ ଯିଏ ବି ହୁଅନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି ସେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଜଣେ ନିରୀହ ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ଦୃଢ଼ ଏବଂ ଗମ୍ଭୀର ସନ୍ଦେହ ଆଧାରରେ ଦାୟୀ ହୁଏ, ତେବେ ତାହା ଆହୁରି ଖରାପ ହେବ ଏବଂ ଏହି କାରଣରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସନ୍ଦେହର ଲାଭ ଦେଇ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

13. ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆବେଦନ ସଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏତଦ୍ଵାରା ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯିବା ଏବଂ ତଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅପରାଧରେ ଆବଶ୍ୟକ ନ ହେଲେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ।

ଜି. ଏନ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ଵୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଏ. ହାଜମ୍ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।